

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

«Батько філософії гуманізму»

До 720-річчя від дня народження

Франческо Петрарки

Бібліографічний покажчик

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

«Батько філософії гуманізму»

До 720-річчя від дня народження
Франческо Петрарки

Бібліографічний покажчик

Славутич 2024

Даний бібліографічний покажчик підготовлений відділом бібліотечно–бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно–інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене 720-річчю від дня народження Франческо Петрарки – італійського вченого, поета та літописця, одного із засновників гуманістичної культури Відродження, його називають «батьком гуманізму».

Посібник містить біографію Ф. Петрарки, публікації про його твори, видання та статті про життя і творчість, розробки уроків та сценарії, інтернет-ресурси.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:

Панова Л. І., Соловйова Л. О.

Відповідальний
за випуск:

Портная Н. В.

*По-справжньому благородна людина не народжується
з великою душею, але робить себе такою прекрасними
своїми ділами.*
Ф. Петрарка

Франческо Петрарка народився 20 липня 1304 року в місті Ареццо, Тоскана. Його родина була змушена покинути Флоренцію через політичні конфлікти. У 1312 році родина переїхала до Авіньйона, де в той час знаходилася папська резиденція. Петрарка отримав гарну освіту, вивчав право у Монпельє та Болоньї, але невдовзі вирішив присвятити своє життя літературі та науці.

У 1327 році в церкві Санта-К'яра Петрарка зустрів Лауру, жінку, яка надихнула його на створення численних сонетів та віршів, зібраних у збірнику «Книга пісень». Хоча Лаура залишається загадковою постаттю, її образ став символом піднесеного та недосяжного кохання.

Петрарка також писав латиною, створивши такі твори, як «Африка» та «Про знаменитих чоловіків».

Петрарка активно займався збиранням і збереженням античних рукописів, що значно сприяло відродженню класичної культури. Він був одним із перших, хто почав вивчати й популяризувати твори давніх авторів, таких як Цицерон і Вергілій.

В останні роки свого життя Петрарка багато подорожував, відвідавши різні міста Італії та Європи. Він продовжував займатися літературною і науковою діяльністю.

8 квітня 1341 року в Римі Петрарку увінчали лавровим вінком (найвища нагорода для поета). Першим маніфестом

гуманізму Відродження називали промову Петрарки в римському Сенаті на увінчанні його лавровим вінком.

Петрарка помер 19 липня 1374 року в Аркуї (поблизу Падови, яке нині названо на його честь Аркуа-Петрарка), де і був похований. Він заповів свою бібліотеку рукописів місту Венеція, ці рукописи стали важливою часткою бібліотеки Св. Марка у Венеції.

Крім любовної лірики, популярність Петрарці принесла поема «Тріумфи», у якій відображена життєва філософія автора.

Найвідоміші твори Франческо Петрарки – збірка поезій «Канцоньере» (присвячена мадонні Лаурі), що в перекладі означає «Книга пісень». Всього у збірці 366 віршів. Збірка перевидавалася 200 разів лише на початок XVII століття. «Африка», 12 еклог, «Про достопам'ятні речі», «Про знаменитих чоловіків», «Моя таємниця, або Книга бесід про презирство до світу».

Франческо Петрарка залишив глибокий слід в історії літератури та культури. Його твори мали величезний вплив на розвиток європейської поезії та гуманізму, а його особистість і творчість досі надихають багатьох дослідників і поетів.

В честь Петрарки на планеті Меркурії названо кратер, а також астероїд головного поясу – 12722 Петрарка (12722 Petrarca).

Свій астероїд має і кохана Петрарки Лаура, на її честь було названо невеликий астероїд 467 Лаура (467 Laura).

Історики свідчать, що Франческо Петрарка був також колекціонером і зібрав, крім чудової бібліотеки рукописів, велику колекцію античних монет. Зрештою, портрет Петрарки також потрапив на пам'ятну монету.

Літературні твори Ф. Петрарки

Петрарка Ф. З «Книги пісень»: Сонети / Ф. Петрарка; пер. Д. Павличка, Д. Паламарчука // Зарубіжна література. Стислий виклад змісту всіх творів за новою шкільною програмою. 7-8 кл: Навч. видання / автори-упорядники А. Яковлева, О. Марченко, О. Опришко, І. Ремез. – Харків: Ранок, 2008. – С. 238-241. – (Дайджест).

Петрарка Ф. З «Книги пісень»: Сонети / Ф. Петрарка; пер. Д. Павличка, Д. Паламарчука // Зарубіжна література. Стислий виклад змісту всіх творів за новою шкільною програмою. 8-9 класи: Навч. видання / автори-упорядники А. Яковлева та ін. – Харків: Ранок, 2001. – С. 194-196. – (Дайджест).

Петрарка Ф. Канцоньєре / Ф. Петрарка; пер. з італ. А. Перепаді. – Харків: Фоліо, 2008. – 284 с.

Петрарка Ф. «Канцоньєре»: Вірш / Ф. Петрарка; пер. Д. Паламарчука, М. Зерова // Зарубіжна література: Хрестоматія-посібник для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закладів / В. Звиняцьковський, Є. Волощук, Б. Бігун. – К.: Генеза, 2006. – С. 193.

Петрарка Ф. Канцоньєре / Ф. Петрарка; пер. з італ. А. Перепаді. – Харків: Фоліо, 2007. – 282 с. – (Бібліотека світової літератури).

Петрарка Ф. Сонети / Франческо Петрарка; пер. з італ. // Н. Мілянська, Н. Соколовська. Зарубіжна література: Посібник-хрестоматія. 8 клас. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – С. 124-126.

Петрарка Ф. Сонети / Ф. Петрарка; пер. Г. Качура // Зарубіжна література: Пробний підручник-хрестоматія для 9 класу загальноосвіт. шк. / Л. В. Горелік, В. М. Грачова, Т. Б. Недайнова, В. П. Царьова; за ред. Т. Б. Недайнової. – К.: Вежа, 1997. – С. 47-50.

Петрарка Ф. Сонети / Франческо Петрарка; пер. Д. Паламарчука // С. І. Сафарян, Ю. І. Султанов. Зарубіжна література: Підручник для 8 класу загальноосв. навч. закладів. – К.: Вежа, 2002. – С. 135-138.

Петрарка Ф. Сонеты / Франческо Петрарка // Зарубежная литература для школьников: Энциклопедия. В 2-х т. Т. 1 / сост. Н. Л. Вадченко, Н. В. Хаткина. – Донецк: Сталкер, 1996. – С. 271-272.

Петрарка Ф. Сонети / Франческо Петрарка; пер. Д. Павличка // Б. Б. Шалагінов. Зарубіжна література: Від античності до першої половини ХІХ століття: Хрестоматія для 9 кл. середніх загальноосвітніх закладів. – К.: Вежа, 2002. – С. 68-69.

Петрарка Ф. Сонеты. 9 класс / Ф. Петрарка; пер. В. Иванова, Ю. Верховского, Е. Солоновича // Хрестоматия по зарубежной литературе для средней школы: Учеб. пособие для 5-9 кл. В 2-х ч. Ч. 1 / составители Г. Г. Подольская, И. В. Колесова. – Астрахань: Изд-во Астрахан. пед. инст.; Челябинск: Пластик-информ, 1995. – С. 195-197.

Петрарка Ф. Сонеты, избранные канцоны, секстины, баллады, мадригалы, автобиографическая проза / Ф. Петрарка. – М.: Правда, 1984. – 592 с.; ил.

Про життя і творчість

Абрамов Ю. А. Петрарка «Канцоньере» / Ю. А. Абрамов, В. Н. Демин // 100 великих книг. – М.: Вече, 2000. – С. 262-266. – (100 великих).

Борецький М. І. Франческо Петрарка: короткі відомості про поета / М. І. Борецький // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2001. – № 10. – С. 23-25.

Винниченко Т. Франческо Петрарка: Laura и Lauro / Т. Винниченко // Личности. – 2014. – № 8. – С. 66-85.

Горбунов А. М. Франческо Петрарка / А. М. Горбунов // Панорама веков: Зарубежная художественная проза от возникновения до XX века: Популярная библиографическая энциклопедия. – М.: Кн. палата, 1991. – С. 177-178.

Давиденко Г. Й. Франческо Петрарка – перший гуманіст доби Відродження / Г. Й Давиденко, В. Л. Акуленко // Історія зарубіжної літератури середніх віків та Доби Відродження: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літ-ри, 2007. – С. 104-118.

Елина Н. Г. Петрарка Франческо / Н. Г. Елина // Краткая литературная энциклопедия / гл. ред. А. А. Сурков. Т. 5. – М.: Сов. энциклопедия, 1968. – С. 717-720. – (Энциклопедии. Словари. Справочники).

Ерёмин В. Н. Франческо Петрарка / В. Н. Ерёмин // Сто великих поэтов. – М.: Вече, 2005. – С. 96-101. – (100 великих).

Кияновская Л. П. История любви великого поэта Возрождения: Материалы к уроку. 8 класс (К 700-летию Франческо Петрарки) / Л. П. Кияновская // Зарубіжна література. – 2004. – № 6. – С. 55-58.

Клімашевська О. А. Поглиблюємо вивчення сонетного жанру (На матеріалі сонета Петрарки «Як не любов, то що це бути може?») / О. А. Клімашевська // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2003. – № 9. – С. 40-41.

Кузьменко В. І. Вічна загадка любові: Матеріали до уроку за «Книгою пісень» Франческо Петрарки та його епістолярними творами / В. І. Кузьменко // Всесвітня література. – 1999. – № 3. – С. 15-17.

Ліндсей Д. Від Петрарки до Чосера / Джек Ліндсей; пер. з англ. В. та Л. Герасимчук // Коротка історія культури. В 2-х томах. – Т. 2: Від доісторичних часів до доби Відродження. – К.: Мистецтво, 1995. – С. 179-183.

Мілянoвська Н. Франческо Петрарка / Н. Мілянoвська, Н. Соколовська // Зарубіжна література: Посібник-хрестоматія. 8 клас. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. – С. 119-124.

Мосійчук І. А. Образ Лаури в сонетах Петрарки / І. А. Мосійчук // Зарубіжна література. – 2002. – № 10. – С. 34-37.

Оришака Ю. М. «Адам, що навіки залишився в раю»: Кохання в долі та творчості Петрарки / Ю. М. Оришака, Т. К. Пересунько // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2001. – № 10. – С. 25-26.

Петрарка Франческо // Зарубіжна література: Пробний підручник-хрестоматія для 9 класу загальноосвіт. шк. / Л. В. Горелік, В. М. Грачова, Т. Б. Недайнова, В. П. Царьова; за ред. Т. Б. Недайнової. – К.: Вежа, 1997. – С. 46-47.

Петрарка Франческо // Зарубежная литература для школьников: Энциклопедия. В 2-х т. Т. 1 / сост. Н. Л. Вадченко, Н. В. Хаткина. – Донецк: Сталкер, 1996. – С. 270.

Петрарка Франческо // Зарубіжна література: Хрестоматія-посібник для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закладів / В. Звиняцьковський, Є. Волощук, Б. Бігун. – К.: Генеза, 2006. – С. 190-192.

Петрарка Франческо // 500 знаменитых людей планеты / Худож.-оформитель Л. Д. Киркач-Осипова. – Харьков: Фолио, 2005. – С. 590-592.

Петрарка Франческо // Усі зарубіжні письменники / упоряд. О. Д. Міхільов та ін. – Харків: Торсінг плюс, 2008. – С. 124-130.

Петрарка Франческо // Хрестоматия по зарубежной литературе для средней школы: Учеб. пособие для 5-9 кл. В 2-х ч. Ч. 1 / составители Г. Г. Подольская, И. В. Колесова. – Астрахань: Изд-во Астрахан. пед. инст.; Челябинск: Пластик-информ, 1995. – С. 191-195.

Полуяхтова І. Петрарка Франческо / І. Полуяхтова // Зарубіжні письменники: Енциклопедичний довідник. У 2-х т. Т. 2: Л-Я / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навч. книга-Богдан, 2006. – С. 328-332.

Рыбина С. А. Коллекция Франческо Петрарки / С. А. Рыбина // Библиотека. – 1997. – № 10. – С. 85.

Сафарян С. І. Франческо Петрарка / С. І. Сафарян, Ю. І. Султанов // Зарубіжна література: Підручник для 8 класу загальноосв. навч. закладів. – К.: Вежа, 2002. – С. 134-135.

Хлодовский Р. И. Франческо Петрарка и гуманизм Треченто / Р. И. Хлодовский // История всемирной литературы в 9-ти т. Т. 3. – М.: Наука, 1985. – С. 68-77.

Розробки уроків та сценарії

Артемова Л. Д. Використання елементів інтерактивних технологій на уроках зарубіжної літератури: Застосування інтерактивних завдань під час вивчення творчості Франческо Петрарки // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2010. – № 4. – С. 34-35.

Бойко Л. Ф. Система уроків із вивчення творчості Ф. Петрарки / Л. Ф. Бойко, І. В. Корсунова // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2017. – № 11-12. – С. 10-16.

Грінченко Л. А. Оспівування природи та кохання в книзі Ф. Петрарки «Канцоньере» («Книга пісень»): Урок в 8 класі / Л. А. Грінченко // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2016. – № 1-2. – С. 20-23.

Єндзевич А. В. Ф. Петрарка – видатний італійський поет-гуманіст. Оспівування кохання в «Книзі пісень»: Урок у 8 класі // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2012. – № 15-16. – С. 10-14.

Зархи С. Б. «Я побеждён, любовь, твоею силой!»: Литературная композиция по творчеству Франческо Петрарки / С. Б. Зархи // Читаем, учимся, играем. – 2004. – № 4. – С. 56-60.

Кармишова Н. М. «Співучою музикою сонету»: Лірика Данте і Петрарки: Урок-дослідження / Н. М. Кармишова // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2007. – № 11-12. – С. 57-58.

Карп В. О. Література класицизму, її видатні представники у французькій літературі: Урок зарубіжної літератури в 9 класі / В. О. Карп // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2005. – № 15-16. – С. 13-18.

Коваленко М. К. Система уроків за темою «Злет людського духу в літературі Відродження»: Франческо Петрарка / М. К. Коваленко // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2010. – № 10. – С. 8-27.

Коновалова М. В. Доба Відродження. Франческо Петрарка: Урок в 8-класі / М. В. Коновалова, В. В. Паращич, Г. Є.Фефілова // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2018. – № 23-24. – С. 19-29.

Пастух Т. Майстер сонета: Урок-телепередача «Літературна вітальня» за «Книгою пісень» Ф. Петрарки / Т. Пастух // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2010. – № 2. – С. 40-42.

Пастух Т. В. Франческо Петрарка (1304-1474) – державний діяч, філософ, поет. «Книга пісень» – лірична сповідь: Урок формування знань, навичок і вмінь / Т. В. Пастух // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2012. – № 3. – С. 12-18.

Піхур С. Учити учнів сприймати художній твір як засіб спілкування з автором: На матеріалі уроку за творчістю Ф. Петрарки. 8 клас / С. Піхур // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2007. – № 3. – С. 18.

Середюк Т. М. Краса в житті й поезії Франческо Петрарки: Урок за «Книгою пісень» італійського генія . 8 клас / Т. М. Середюк // Зарубіжна література. – 2004. – № 5. – С. 27.

Скрипник І.П. Поети та їх Музи: Літературна вітальня (Д. Аліг'єрі, Ф. Петрарка, О. Пушкін, А. Фет) / І. П. Скрипник // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2008. – № 4. – С. 28-31.

Смовська І. Ю. Франческо Петрарка – видатний італійський поет-гуманіст. Оспівування кохання в «Книзі пісень»: Урок зарубіжної літератури / І. Ю. Смовська // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2012. – № 3. – С. 19-24.

Соколенко Н. М. Формування мовленнєвої компетенції учнів на уроках розвитку мовлення. 8 клас: «Підготовка до написання твору на тему «Краса і щирість почуттів у ліриці Ф. Петрарки» / Н. М. Соколенко // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2006. – № 22. – С. 16-19.

Сутула О. Орієнтовне планування уроків зарубіжної літератури: «З журбою радість обнялась» (О. Олесь): Урок виразного читання сонетів Франческо Петрарки / О. Сутула, І. Тригуб // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2009. – № 2. – С. 59-60.

Сутула О. Орієнтовне планування уроків зарубіжної літератури: «Співати по-новому про Любов я прагну...». Любов Петрарки до Лаури як джерело його інтимної лірики. Образ Лаури в його творах / О. Сутула, І. Тригуб // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2009. – № 2. – С. 56-59.

Сутула О. Орієнтовне планування уроків зарубіжної літератури: Франческо Петрарка – видатний італійський поет-гуманіст. Багатство людської душі, краса і щирість людських почуттів, оспівування кохання в «Книзі пісень» / О. Сутула, І. Тригуб // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2009. – № 2. – С. 54-56.

Філософія життя та любові у трактатах і сонетах: Урок-дослідження по вивченню творчості Франческо Петрарки // Відродження. – 1994. – № 4. – С. 45-49.

Шевченко Р. С. Сонети Ф. Петрарки: Урок позакласного читання в 8 класі / Р. С. Шевченко // Зарубіжна літ-ра в школі. – 2018. – № 13-14. – С. 41-44.

Що водить сонце і світила: Підсумкове заняття – гуманітарна вікторина по вивченню творчості Ф. Петрарки. 9 клас // Зарубіжна література в навчальних закладах України. – 1997. – № 9. – С. 13.

Інтернет-ресурси

Петрарка Франческо [Електронний ресурс]. Вікіпедія: Вільна енциклопедія. – Електр. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D1%80%D0%B0%D0%B%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%BE_%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%B0. – Назва з екрану. – Дата останньої правки 07.04.2024. – (Дата звернення 04.07.2024).

Петрарка Франческо – біографія [Електронний ресурс] // УкрЛіб: Бібліотека Української Літератури. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://www.ukrlib.com.ua/bio-zl/printit.php?tid=4320>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 04.07.2024).

«Франческо Петрарка. Біографія»: Презентація до уроку зарубіжної літератури. [Електронний ресурс] // На урок: . – Електр. дані. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/franchesko-petrarka-biografiya-384834.html>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 04.07.2024).

«Життя та творчість Франческо Петрарки»: Презентація до уроку зарубіжної літератури. [Електронний ресурс] // На урок: . – Електр. дані. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/zhittya-ta-tvorchist-franchesko-petrarki-328992.html>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 04.07.2024).

Лазебна О. В. Франческо Петрарка (1304-1374) – видатний італійський поет-гуманіст. Багатство людської душі, краса і щирість людських почуттів, оспівування кохання в «Книзі

пісень»: Урок [Електронний ресурс] / О. В. Лазебна // Всеосвіта. – Електр. дані. – Режим доступу:

<https://vseosvita.ua/lesson/franchesko-petrarka-1304-1374-vydatnyi-italiyskiy-poet-humanist-bahatstvo-liudskoi-dushi-krasa-i-shchyrist-liudskykh-pochuttiv-ospivuvannia-kokhannia-580776.html>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 04.07.2024).

Цікаві факти про Петрарку [Електронний ресурс] // Факт дня. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://www.factday.net/5-19-cikavi-fakty-pro-petrarku.html>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 04.07.2024).

Петрарка Франческо – біографія (скорочено) [Електронний ресурс] // dovidka.biz.ua: Довідник цікавих фактів та корисних знань. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://dovidka.biz.ua/franchesko-petrarka-biografiya-korotko/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 04.07.2024).

Химинець А. Ф. Петрарка – перший гуманіст Європи: Презентація [Електронний ресурс] / Адріана Химинець // Youtube. – Електр. дані. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=v_tLF75fgo4. – Назва з екрану. – (Дата звернення 04.07.2024).

Гриндула Т. Франческо Петрарка та кохання його життя. Зарубіжна література. 8 клас [Електронний ресурс] / Тетяна Гриндула // Youtube. – Електр. дані. – Режим доступу. <https://www.youtube.com/watch?v=E2501O6W28o>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 04.07.2024).

Савельчук О. Франческо Петрарка. Історія кохання в сонетах Ф. Петрарки. Образ ліричного героя та героїні: Презентація для 8 класу [Електронний ресурс] / Олена Савельчук // Youtube. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=O4jg7dYeGIU>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 04.07.2024).

«Канцоньєре». Петрарка. Історія створення збірки. 8 кл. [Електронний ресурс] / Зарубіжна література // Youtube. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=EhNDIgRNrfs>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 04.07.2024).

Петрарка. Цікаві факти життя. 8 кл. [Електронний ресурс] / Зарубіжна література // Youtube. – Електр. дані. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=VmvkVgzOSr8&t=29s>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 04.07.2024).

Зміст

Біографія видатного поета.....	3
Літературні твори Ф. Петрарки.....	5
Про життя і творчість.....	6
Розробки уроків та сценарії.....	9
Інтернет-ресурси.....	12

